

Programma deskundigheidsbevordering ten aanzien van bespreken en aanvragen van genetisch onderzoek bij patiënten met borstkanker

Doelgroep

Oncologisch chirurgen, internist-oncologen, verpleegkundig specialisten en verpleegkundigen

Achtergrond

Weten of een patiënt met borstkanker een erfelijke aanleg heeft voor borst- (en eierstok)kanker kan invloed hebben op de behandeling van de patiënt (zowel chirurgisch, systemisch en radiotherapeutisch) en is daarnaast ook van belang voor familieleden. Familieleden kunnen drager zijn van dezelfde erfelijke aanleg en ook in aanmerking komen voor regelmatige controles of preventieve operaties.

Ondanks het belang van genetisch onderzoek, worden patiënten met borstkanker niet altijd voor genetisch onderzoek verwezen. Daarnaast wordt bij een minderheid van de patiënten met borstkanker daadwerkelijk een erfelijke aanleg gevonden. Het uitgebreid bespreken van de voor- en nadelen van genetisch onderzoek door een klinisch geneticus of genetisch consulent is voor de meeste vrouwen overbodig.

Bijscholing

Om ervoor te zorgen dat zo veel mogelijk vrouwen met borstkanker, die een indicatie hebben voor genetisch onderzoek, dit **in een vroeg stadium** krijgen aangeboden, is het van belang om genetisch onderzoek een standaardonderdeel te maken van de zorg van patiënten met borstkanker. Om dit te bereiken zullen de oncologisch chirurgen, internist-oncologen, verpleegkundig specialisten en verpleegkundigen bij elke patiënt met borstkanker bepalen of er een indicatie is voor genetisch onderzoek en in een aantal gevallen dit onderzoek zelf bespreken en aanvragen.

Deze scholing is ontwikkeld om ervoor te zorgen dat bovenstaande zorgprofessionals voldoende kennis en handvatten hebben om zelf genetisch onderzoek te bespreken en eventueel aan te vragen en hier ook het belang van inzien.

Inhoud bijeenkomst op locatie

Duur: 60 minuten

Locaties: Alexander Monro Ziekenhuis Bilthoven, Beatrix Ziekenhuis Chorinchem, Diakonessenhuis Utrecht, Gelre Ziekenhuizen Apeldoorn, Meander Medisch Centrum Amersfoort, Rivierenland Tiel, St. Antonius Ziekenhuis Utrecht/Nieuwegein, St. Jansdal Harderwijk, UMC Utrecht.

Deze bijeenkomst is een voorbereiding op de digitale kennismodule. De bijeenkomst is als volgt opgebouwd:

- 10 minuten: toelichting doel van de bijeenkomst en introductie van de nieuwe werkwijze voor patiënten met borstkanker;
- 10 minuten: toelichting en opbouw kennismodule;

- 20 minuten: uitleg protocol voor bespreken en aanvragen van genetisch onderzoek en de rol van de (verpleegkundig) specialist hierin;
- 20 minuten: behandelen van vragen over de nieuw werkwijze.

Inhoud digitale kennismodule:

Duur: 60 minuten

Na deelname aan de bijeenkomst op locatie, krijgen de cursisten via mail een uitnodiging om de digitale kennismodule via een persoonlijk account te volgen. Deze kennismodule bestaat uit vier delen:

- de eerste film (7,5 min) geeft uitleg over het belang van genetisch onderzoek en de cursist krijgt informatie over mainstreaming van genetisch onderzoek.
- in de tweede film (12,5 min) wordt toegelicht wanneer genetisch onderzoek geïndiceerd is en wat mogelijke gevolgen zijn van een mutatie in één van de borstkankergenen voor zowel patiënt als familieleden.
- in de derde film (8,5 min) krijgen de cursisten uitleg over de nieuwe procedure. Het protocol wordt stap voor stap toegelicht.
- de laatste film (15,5 min) geeft praktische adviezen voor het bespreken van genetisch onderzoek, inclusief voorbeeldgesprekken met een fictieve patiënt, en ervaringen van een ervaringsdeskundige.

Na elk deel van de kennismodule beantwoordt de cursist een aantal vragen ter evaluatie van de digitale kennismodule (15 min).

Nadat cursisten de digitale kennismodule hebben doorlopen, kunnen zij zelf genetisch onderzoek bespreken en aanvragen. Zij ontvangen na afloop een certificaat en handleiding met een herhaling van de belangrijkste informatie, invulinstructies en alle benodigde formulieren om zelf een DNA-test te bespreken en aan te vragen..

Hoofddoelstelling

Het doel van deze bijscholing is deskundigheidsbevordering ten aanzien van genetisch onderzoek bij patiënten met borstkanker. De bijscholing is gericht op bewustwording van het belang van genetisch onderzoek bij vrouwen met borstkanker, het herkennen van patiënten die een indicatie hebben voor een DNA-test en het vergroten van kennis en vaardigheden om dit onderzoek kundig en non-directief te bespreken en aan te vragen.

Subdoelstellingen

Deelnemers:

- weten wat mainstreaming van genetisch onderzoek inhoudt en waarom dit van belang is voor goede patiëntenzorg.
- weten het verschil tussen somatische en kiembaanmutaties bij kanker.
- weten wanneer genetisch onderzoek geïndiceerd is bij patiënten met borstkanker en waarom.
- weten wat het belang is van genetisch onderzoek bij patiënten met borstkanker voor patiënt zelf en voor familieleden.

- weten wat het risico op kanker is als er sprake is van een mutatie in één van de kanker predispositiegenen (BRCA1, BRCA2, CHEK2, PALB2 en ATM) voor zowel patiënt als 'gezonde' familieleden
- weten welke controlemogelijkheden of preventieve operaties geïndiceerd zijn bij een mutatie in één van de kanker predispositiegenen.
- weten hoe een mutatie in één van de kankerpredispositiegenen wordt overgeërfd.
- weten wat de belangrijkste aspecten zijn van counseling en hoe ze genetisch onderzoek met hun patiënt moeten bespreken.
- weten wat de verschillende uitkomstmogelijkheden zijn van genetisch onderzoek en wat dit voor patiënt en familieleden kan betekenen.
- weten wat het belang is van goede 'timing' van het genetisch onderzoek.
- weten hoe ze informed consent moeten vragen voor genetisch onderzoek.
- kennen het protocol bij het aanbieden van genetisch onderzoek bij borstkanker.
- weten waar ze de informatie kunnen vinden over het aanvragen van genetisch onderzoek bij borstkanker.
- weten wanneer er sprake is van een positieve familie anamnese en de patiënt in dat geval naar de afdeling Genetica verwezen dient te worden.
- weten wat de psychosociale gevolgen kunnen zijn van genetisch onderzoek en wat de rol is van gespecialiseerd maatschappelijk werk.
- weten de verschillen tussen genetisch onderzoek in bloed en genetisch onderzoek in tumorweefsel.